

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА**

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«БІОЛОГІЯ»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ТРЕТІЙ (ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	091 БІОЛОГІЯ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	09 БІОЛОГІЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Харківського національного
аграрного університету ім. В. В. Докучаєва
Заступник голови вченої ради
_____ М. ШЕВЧЕНКО
(протокол № 3 від «27» травня 2020 р.,
наказ № 233 від «27» травня 2020 р.)

Освітньо-професійну програму введено в дію
з 1 вересня 2020р.

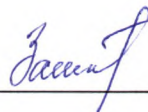
Т.в.о. ректора університету
_____ Р. ШЕЛУДЬКО

Харків – 2020

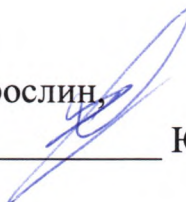
ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми

Голова вченої ради
факультету захисту рослин,
канд. с.-г. наук, доцент

І. ЗАБРОДІНА

Керівник групи забезпечення
(гарант освітньої програми),
завідувач кафедри ботаніки і фізіології рослин,
д-р біол. наук, професор

Ю. КОЛУПАЄВ

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Біологія» для підготовки здобувачів освіти третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти зі спеціальності 091 Біологія містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти; перелік компетентностей здобувача; нормативний зміст підготовки здобувачів, сформульований у термінах результатів навчання; форми атестації здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня.

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Колупасв Юрій Євгенович**, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки і фізіології рослин (гарант освітньо-професійної програми);
2. **Карпець Юрій Вікторович**, доктор біологічних наук, доцент, професор кафедри лісівництва ім. Б.Ф. Остапенка, професор кафедри ботаніки і фізіології рослин;
3. **Ястреб Тетяна Олегівна**, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри ботаніки і фізіології рослин;
4. **Швиденко Микола Володимирович**, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри ботаніки і фізіології рослин.

Залучені до обговорення програми:

Якимчук Руслан Андрійович – доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біології та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Рябчун Наталія Іванівна – доктор сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник Лабораторії селекції і фізіології пшениці озимої Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва НААН України.

Попов Віталій Миколайович – кандидат біологічних наук, доцент, директор випробувальної лабораторії ТОВ «АГРОГЕН НОВО».

Шкляревський Максим Анатолійович – здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 091 «Біологія».

1. Профіль освітньо-наукової програми «Біологія» зі спеціальності 091 Біологія

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва. Кафедра ботаніки і фізіології рослин
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Доктор філософії. Доктор філософії з біології
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-наукова програма «Біологія»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 40 кредитів ЄКТС, термін навчання – 4 роки
Наявність акредитації	–
Цикл/рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень, НРК України – 9 рівень, QF-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)
Мова викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://knau.kharkov.ua/opp.html

2 – Мета освітньо-наукової програми	
<p>Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів європейського і світового рівня з високим інтелектуальним і фаховим потенціалом, здатних розв'язувати комплексні проблеми біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Досягнення мети передбачає здійснення наукових досліджень і отримання нових та/або практично спрямованих результатів у такій сфері як експериментальна біологія рослин, а також підготовку та захист дисертаційної роботи.</p>	
3 – Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	<p>09 Біологія. 091 Біологія.</p> <p><i>Об'єкт діяльності:</i> структура, функції і процеси життєдіяльності біологічних систем різного рівня організації, їх взаємодія з навколишнім середовищем, реакції за різних умов існування; значення живих істот у біосфері, народному господарстві, охороні здоров'я.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців здатних розв'язувати комплексні проблеми біології у процесі проведення</p>

	<p>дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> фундаментальні та прикладні науково-дослідні роботи, аналіз, проектування, інноваційні підходи до вирішення комплексних проблем у галузі біології; будова, функції та процеси життєдіяльності, систематика, методи дослідження біологічних систем на різних рівнях організації.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> здобувач має оволодіти методами збирання, отримання обробки та інтерпретації результатів біологічних досліджень.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування визнані інтернет-ресурси та програмне забезпечення, необхідне для лабораторних, камеральних та дистанційних досліджень будови й властивостей біологічних систем різного рівня організації.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-наукова.</p> <p><i>Освітня</i> складова передбачає обов'язкові та вибіркові компоненти.</p> <p><i>Наукова</i> складова передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника; оприлюднення результатів досліджень у вигляді наукових статей, доповідей та презентацій; оформлення результатів у вигляді дисертації, яка має бути самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Програма спрямована на набуття необхідних дослідницьких навиків для наукової кар'єри та викладання спеціальних дисциплін у галузі сучасної біології, насамперед фізіології і біохімії рослин, клітинної біології та суміжних напрямів.</p> <p><i>Ключові слова:</i> біологія рослин, фізіологія, біохімія, методологія і методи досліджень, адаптація рослин, клітинний сигналінг</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Освітня складова програми. Програма реалізується у невеликій групі дослідників.</p> <p>Програма передбачає 40 кредитів ЄКТС, з яких 30 кредитів ЄКТС – обов'язкові навчальні дисципліни (16 кредитів ЄКТС – дисципліни загальної підготовки, що передбачають набуття аспірантом загальнонаукових (філософських) компетентностей, мовних компетентностей, універсальних навичок дослідника, 14 кредитів – дисципліни професійного спрямування). 10 кредитів ЄКТС – вибіркові дисципліни професійної</p>

	<p>підготовки, пов'язані насамперед з тематикою дисертаційних досліджень з актуальних проблем експериментальної біології рослин, зокрема, фізіології стресу і адаптації, клітинного сигналіngu, гормональної регуляції функцій рослинного організму.</p> <p>Наукова складова програми. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає здійснення власних наукових досліджень з відповідним оформленням одержаних результатів у вигляді дисертації. Ця складова програми не вимірюється кредитами ЄКТС, а оформляється окремо у вигляді індивідуального плану наукової роботи здобувача і є складовою частиною навчального плану.</p> <p>Особливістю наукової складової освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності 091 Біологія є її спрямування на розв'язання актуальних проблем біології сільськогосподарських рослин, зокрема їх стійкості до чинників середовища. Також деякі складові власних наукових досліджень здобувача, можуть бути зараховані як практична складова під час проведення занять з навчальних дисциплін професійної підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Дослідницька та викладацька діяльність у сфері біологічних та суміжних наук.</p> <p>Адміністративна та управлінська діяльність у сфері біологічних та суміжних наук.</p> <p>Посади згідно з класифікатором професій України.</p> <p>Асистент (2310.2), доцент (2310.1), професор (2310.1), директор (керівник) малого промислового підприємства (фірми) (1312), директор (начальник) організації (дослідної, конструкторської, проектної) (1210.1), директор (начальник) професійного навчально-виховного закладу (професійно-технічного училища, професійного училища і т. ін.) (1210.1), директор (начальник, інший керівник) підприємства (1210.1), директор (ректор, начальник) вищого навчального закладу (технікуму, коледжу, інституту, академії, університету і т. ін.) (1210.1), директор курсів підвищення кваліфікації (1210.1), директор науково-дослідного інституту (1210.1), директор центру підвищення кваліфікації (1229.4), директор лабораторії (1210.1), завідувач (начальник) відділу науково-дослідного, конструкторського, проектного та ін.) (1237.2), завідувач відділення у коледжі (1229.4),</p>

	<p>завідувач лабораторії (1229.7), завідувач лабораторії (науково-дослідної, підготовки виробництва) (1237.2), молодший науковий співробітник (2223.1), науковий співробітник (2223.1).</p> <p>Місце працевлаштування. Установи, підпорядковані МОН України, Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів України, заклади вищої освіти, науково-дослідні інститути (станції, лабораторії), обласні та районні державні адміністрації, сільськогосподарські підприємства різних форм власності, коледжі, діагностичні лабораторії.</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання в докторантурі (виконання наукової програми четвертого (наукового) рівня вищої освіти для здобуття ступеня доктора наук), та участі у постдокторських програмах, що передбачає набуття найвищих компетентностей в галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної, або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях.</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Підхід до викладання передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – впровадження активних методів навчання, що забезпечують особистісно-зорієнтований підхід і розвиток мислення у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня; особливістю навчального процесу є його максимальне поєднання з реальною науковою роботою, освітні компоненти професійної підготовки включають в себе освоєння методів і підходів, що використовуються здобувачем при виконанні дисертаційної роботи, її складові зазвичай є практичними завданнями відповідних навчальних дисциплін; – тісна співпраця здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня зі своїми науковими керівниками; максимальне поєднання освітніх компонент професійної підготовки з науковою роботою базової кафедри; – підтримка та консультування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня з боку науково-педагогічних та наукових працівників ХНАУ ім. В. В. Докучаєва і галузевих науково-дослідних інститутів, у тому числі із забезпеченням доступу до сучасного обладнання; – залучення до консультування здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня визнаних фахівців з науково-дослідних інститутів;

	<p>– інформаційну підтримку щодо участі здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня у конкурсах на одержання наукових стипендій, премій, грантів (у тому числі у міжнародних);</p> <p>– надання можливості здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня брати участь у підготовці наукових проектів на конкурси Міністерства освіти і науки України, а також інших структур, у тому числі міжнародних;</p> <p>– безпосередню участь у виконанні бюджетних, грантових, госпдоговірних та ініціативних науково-дослідних робіт.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Освітня складова програми. Система оцінювання знань за дисциплінами освітньо-наукової програми складається з поточного та підсумкового контролю.</p> <p><i>Поточний контроль</i> знань здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня проводиться в усній формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу), а також шляхом спільного з викладачем аналізу власних наукових результатів, отриманих під час виконання практичних завдань з дисциплін циклу професійної підготовки.</p> <p><i>Підсумковий контроль</i> знань у вигляді екзамену/заліку проводиться у письмовій формі, з подальшою усною співбесідою.</p> <p>Наукова складова програми. Оцінювання наукової діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здійснюється на основі кількісних та якісних показників, що характеризують підготовку наукових праць, участь у конференціях, підготовку окремих частин дисертації відповідно до затвердженого індивідуального плану наукової роботи здобувача третього (освітньо-наукового) рівня. Звіти здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за результатами виконання індивідуального плану, заслуховуються за кожне півріччя та затверджуються на засіданні кафедр та вченій раді факультету з рекомендацією продовження (або припинення) навчання в аспірантурі.</p> <p>Кінцевим результатом навчання здобувача третього (освітньо-наукового) рівня є належним чином оформлений рукопис дисертації за результатами власних наукових досліджень, попередній розгляд і її публічний захист та присудження йому наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 091 Біологія.</p>
<p>6 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Здатність розв’язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та</p>

	створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення й інтегруються у світовий науковий простір через публікації.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК02. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК04. Здатність мотивувати людей та рухатися вперед. ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК06. Здатність працювати автономно
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	СК01. Здатність планувати і здійснювати комплексні оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у біології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у наукових виданнях з біології та суміжних галузей. СК02. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами, розуміти англійськомовні наукові тексти за напрямом досліджень. СК03. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності. СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. СК05. Здатність виявляти, формулювати та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі біології, оцінювати та забезпечувати якість досліджень, які проводять. СК06. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти в біології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти. СК07. Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності. СК08. Здатність сформулювати системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.
7 – Програмні результати навчання	
РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з біології і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.	

PH02. Вільно презентувати та обговорювати результати досліджень, наукові та прикладні проблеми біології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у наукових виданнях.

PH03. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.

PH04. Розробляти та досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у біології та дотичних міждисциплінарних напрямках.

PH05. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з біології та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH06. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів.

PH08. Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та у викладацькій практиці.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Для реалізації програми залучено 2 професорів, докторів наук, 6 доцентів, кандидатів наук, які мають відповідний стаж практичної, наукової та педагогічної роботи.
Матеріально-технічне забезпечення	Реалізацію освітньої програми повністю забезпечено приміщеннями для проведення навчальних занять; комп'ютерними робочими місцями; мультимедійним обладнанням; лабораторіями; обладнанням і устаткуванням. Зокрема, при викладанні циклу професійної підготовки використовується лабораторне обладнання кафедри ботаніки і фізіології рослин, науково-дослідної лабораторії фізіології і біохімії стресу рослин. Також здобувачі мають можливість набути навичок наукової роботи на сучасному науково-технологічному обладнанні Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН України. Соціально-побутова інфраструктура включає актовий зал, спортивний зал, стадіон та спортивні майданчики, медичний пункт. Здобувачі вищої освіти забезпечені гуртожитком.

<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Використання навчального середовища Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва та авторських розробок науково-педагогічних працівників факультету та університету; доступ до провідних іноземних видань у галузі біології та суміжних напрямів, наукометричних баз через власну локальну мережу. Наявність опису освітньо-наукової програми, навчального плану, робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану.</p> <p>Забезпеченість здобувачів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану.</p>
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>На основі двосторонніх договорів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва з інститутами НАН і НААН України відповідного профілю.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>У рамках міжнародних програм на основі договорів між Харківським національним аграрним університетом ім. В. В. Докучаєва та закладами вищої освіти та науковими установами країн-партнерів.</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.</p>

2. Перелік компонент освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми	Кількість кредитів	Форма підсумково- го контролю
1. Обов'язкові компоненти освітньо-наукової програми			
ОК 1	Філософія геокультури	4	іспит
ОК 2	Наукова іноземна мова	6	іспит
ОК 3	Педагогіка вищої школи	3	залік
ОК 4	Інформаційні технології в наукових дослідженнях	3	залік
ОК 5	Науково-педагогічна практика	3	залік
ОК 6	Методологія біологічних досліджень	4	іспит
ОК 7	Організація наукової діяльності в галузі біології	4	іспит
ОК 8	Науковий семінар	3	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент		30	
2. Вибіркові компоненти освітньо-наукової програми			
ВК 1	Фізіологія стресу і адаптації рослин	5	залік
ВК 2	Фізіолого-біохімічні аспекти стійкості рослин проти хвороб	5	залік
ВК 3	Клітинний сигналінг	5	залік
ВК 4	Гормональна регуляція у рослин	5	залік
ВК 5	Цитологія і гістологія рослин	5	залік
ВК 6	Антиоксиданти	5	залік
Загальний обсяг вибірових компонент		10	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ		40	

2.2. Наукова складова

Наукова складова передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника.

Основними елементами (етапами) такої роботи є:

- Первинний аналіз літератури за обраною темою (напрямом) дослідження з виокремленням проблем, що потребують вирішення;
- Формулювання мети і завдань досліджень;
- Складання плану виконання експериментальної частини;
- Вибір методичних підходів і конкретних методів, їх адаптація відповідно до особливостей об'єкта, за необхідності розробка нових або модифікація існуючих методів у співпраці з науковим керівником;
- Проведення досліджень і апробація результатів, якщо робота має прикладний характер;
- Оприлюднення результатів досліджень у вигляді наукових статей, доповідей та презентацій;
- Оформлення результатів у вигляді дисертації, яка має бути самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

2.3. Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

1 рік навчання

2 рік навчання

3 рік навчання

4 рік навчання

Аналіз наукової літератури за темою досліджень, проведення експериментальних досліджень згідно з індивідуальним планом, написання та публікація статей, участь у конференціях, стажування

Компоненти освітньо-наукової програми

ОБОВ'ЯЗКОВІ

Філософія
геокультури

Наукова іноземна
мова

Педагогіка вищої
школи

Інформаційні технології в
наукових дослідженнях

Методологія
біологічних досліджень

Організація наукової
діяльності в галузі біології

Науковий семінар

ВИБІРКОВІ

Дисципліна за
вибором здобувача

Дисципліна за
вибором здобувача

Підготовка та
апробація
дисертаційної роботи

Науково-
педагогічна
практика

Захист дисертації
на здобуття
наукового ступеня
доктора філософії

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» атестація здобувачів, які здобувають науковий ступінь доктора філософії здійснюється спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти чи наукової установи, акредитованою Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Атестація здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 091 «Біологія» здійснюється у формі подання до публічного захисту дисертаційної роботи і присудження наукового ступеня доктора філософії. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану, а також апробація результатів дослідження та основних висновків на наукових конференціях, симпозіумах, з'їздах і їх опублікування у фахових наукових виданнях, у тому числі таких, що входять до наукометричних баз, згідно з вимогами МОН України.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в галузі біології або на її межі та сумісних галузях, результати якого становлять оригінальний внесок у загальну суму біологічних знань та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Дисертаційна робота має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).

Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.

4. Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти	Принципи та процедури забезпечення якості освіти в університеті регулюються «Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності і якості вищої освіти в Харківському національному аграрному університеті ім. В. В. Докучаєва»
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм відбуваються відповідно до локальних нормативних документів університету. Механізм розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Методичними рекомендаціями до розроблення та оформлення освітньої програми» і «Положенням про порядок створення, удосконалення, зміни та закриття освітніх програм Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва». Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формуються як результат зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, а також з урахуванням прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. В університеті проходить щорічне опитування здобувачів вищої освіти, роботодавців, випускників щодо якості освітніх програм, результати якого обов'язково враховують під час їх перегляду
Оцінювання здобувачів вищої освіти	Оцінювання здобувачів вищої освіти відбувається відповідно до «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва»
Оцінювання науково-педагогічних і педагогічних працівників	Оцінювання досягнень науково-педагогічних працівників відбувається у кінці календарного року відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і структурних підрозділів Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва». Результати оцінювання обов'язково оприлюднюються на сайті університету. Рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників університету забезпечує вимірювання рівня їхньої індивідуальної професійної активності відповідно до змісту наукової, навчально-методичної та організаційно-виховної роботи і мотивує до зростання результативності професійної діяльності
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, та наукових працівників	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітнього процесу в рамках освітньої програми, проходять підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п'ять років. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва»

<p>Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом</p>	<p>Освітній процес в університеті забезпечено:</p> <ul style="list-style-type: none"> – комп’ютерними системами, мультимедійним обладнанням; – необмеженим доступом до мережі «Інтернет»; – сайтом університету; – електронною бібліотекою; – доступом до відкритих освітніх ресурсів; – платформою дистанційного навчання «Moodle»; – інформаційною системою планування та обліку навчальної роботи
<p>Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації</p>	<p>Інформацію про освітні програми, ступені вищої освіти і кваліфікації розміщено на сайті університету у відкритому доступі</p>
<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату</p>	<p>Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками університету і здобувачами вищої освіти регламентовано Кодексом академічної доброчесності Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва.</p> <p>В університеті функціонує система запобігання та виявлення плагіату в роботах працівників та здобувачів вищої освіти з використанням спеціалізованого програмного забезпечення</p>

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
ЗК 1					+	+		+
ЗК 2		+					+	
ЗК 3		+					+	
ЗК 4	+		+		+		+	
ЗК 5					+		+	+
ЗК 6		+		+		+		+
СК 1						+	+	+
СК 2		+						+
СК 3				+				+
СК 4			+		+			
СК 5						+	+	+
СК 6						+	+	
СК 7					+	+	+	+
СК 8	+					+		

**6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-наукової програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8
ПРН 1						+	+	+
ПРН 2		+						+
ПРН 3				+		+		+
ПРН 4				+		+		
ПРН 5	+					+	+	+
ПРН 6				+		+	+	
ПРН 7	+	+				+	+	
ПРН 8			+		+	+		

